

Metotrexat injectable

Informació per al pacient

Què és el metotrexat i com s'administra?

El metotrexat és un medicament que s'utilitza en el tractament de diferents tipus de càncer. S'administra a través de la vena.

Què cal saber sobre el tractament?

- Informeu el vostre metge si heu tingut prèviament una **reacció al·lèrgica** o inusual al metotrexat abans de tornar a ser tractat amb aquest medicament.
- Us poden realitzar una **anàlisi de sang** abans de cada tractament. La dosi i el programa de quimioteràpia poden variar segons els resultats de les anàlisis o segons els efectes adversos.
- És possible que us indiquin que **begueu molts líquids** (8-12 gotes al dia), per tal de contribuir a la prevenció de possibles problemes renals.
- El metotrexat pot causar **esterilitat** en l'home i **menopausa** en la dona. Si preveieu tenir fills, comenteu-ho amb el metge abans de rebre el tractament.
- El metotrexat pot deteriorar l'esperma i perjudicar el fetus si es pren durant l'embaràs. Cal utilitzar un **mètode anticonceptiu** mentre duri el tractament. Si us quedeu embarassada (o la vostra parella s'hi queda), informeu-ne el metge immediatament. No es pot donar el pit durant el tractament.

El metotrexat interacciona amb altres medicaments o aliments?

- Alguns medicaments com ara l'acitretina, la ciclosporina, la digoxina, els antiinflamatoris no esteroïdals (per exemple l'ibuprofèn), alguns antibiòtics (penicil·lines, sulfonamides, trimetoprim), la fenitoïna, el probenecid i els salicilats (Aspirina®) poden **interaccionar** amb el metotrexat. Informeu el metge de tots els medicaments que formin part de la vostra medicació habitual, atès que podria ser necessari fer anàlisis de sang addicionals o modificacions de la dosi. Consulteu el metge o farmacèutic abans d'iniciar cap nou tractament.
- **Informeu** els altres metges o professionals de la salut que us atenen que esteu rebent tractament amb metotrexat abans d'iniciar qualsevol altre tractament mèdic.

Quins efectes pot tenir el metotrexat en el recompte de cèl·lules sanguínies?

El metotrexat pot causar canvis temporals en el recompte o valor de les cèl·lules de la sang (glòbuls blancs, glòbuls vermells i plaquetes). El metge farà un seguiment rigorós d'aquests canvis mitjançant anàlisis de sang. En determinades circumstàncies, segons els resultats de les anàlisis, és possible que calgui fer ajustaments del tractament.

Els **glòbuls blancs** de la sang protegeixen l'organisme dels gèrmens que causen les infeccions. **Quan els nivells són baixos, hi ha més risc de patir una infecció.** El nombre de glòbuls blancs pot disminuir 8-15 dies després del tractament, però acostumen a tornar als valors normals 17-28 dies després de l'últim tractament.

Per evitar infeccions es recomana:

- Rentar-se les mans sovint i sempre després d'anar al lavabo.
- Tenir cura de la pell i la boca.
- Evitar les aglomeracions i el contacte amb persones malaltes.
- Consultar **immediatament** davant el primer senyal d'infecció com ara febre (> 38 °C), calfreds, tos o sensació de cremor en orinar.

Les **plaquetes** que participen en la coagulació de la sang poden disminuir al cap de 8-15 dies d'haver iniciat el tractament. Aquestes plaquetes tornen al seu valor normal 17-28 dies després de l'últim tractament. **Si els valors de plaquetes són baixos, hi ha més facilitat de presentar hematomes o sagnats** que habitualment.

Per evitar problemes d'hemorràgies cal:

- Intentar no donar-se cops, tallar-se o cremar-se.
- Mocar-se amb suavitat, sense forçar l'expulsió.
- Evitar el restrenyiment.
- Rentar-se les dents amb suavitat, utilitzant un raspall tou perquè us poden sagnar amb més facilitat. Cal mantenir una bona higiene bucal.

Alguns medicaments com ara l'àcid acetilsalicílic (Aspirina®) o l'ibuprofèn poden augmentar el risc d'hemorràgia. Tot i això no s'ha de deixar de prendre la medicació habitual que us hagi receptat el metge (per exemple, l'aspirina per al cor). Si presenteu dolor lleu es recomana prendre paracetamol. Ocasionalment es pot prendre ibuprofèn.

Quins efectes adversos es poden presentar i què s'ha de fer?

A continuació es recullen els efectes adversos més freqüents que es poden presentar durant el tractament amb metotrexat i una sèrie de recomanacions que cal seguir en cas de presentar-los.

Si tot i les recomanacions continueu presentant efectes adversos, considereu que aquests efectes no es controlen i us amoinen o presenteu qualsevol altre problema addicional, consulteu el vostre equip assistencial.

EFECTE ADVERS	RECOMANACIONS
Nàusees i vòmits.	Us poden receptar alguns medicaments per tractar les nàusees i els vòmits per prendre abans de la quimioteràpia o a casa. És més fàcil prevenir les nàusees que tractar-les un cop han aparegut. <ul style="list-style-type: none"> • Beveu molts líquids. • Mengeu i beveu sovint i en petites quantitats. • Consulteu l'equip assistencial.
Erupcions cutànies.	Per alleujar la coïssor: <ul style="list-style-type: none"> • Podeu fer servir una loció de calamina. • Si és molt irritant, consulteu-ho.
Febre i calfreds. Es poden produir després del tractament. La febre no ha de durar més de 24 hores.	<ul style="list-style-type: none"> • Preneu paracetamol cada 4-6 hores si és necessari, fins a un màxim de 4 g al dia. • Si la febre es produeix uns quants dies després del tractament, pot ser un signe d'infecció.
Diarrea.	Per alleujar la diarrea: <ul style="list-style-type: none"> • Beveu molt de líquid. • Mengeu i beveu sovint i en poques quantitats. • Eviteu els aliments amb molta fibra.
Dolor a la boca. Pot aparèixer uns dies després del tractament. Les nafres bucals surten a la llengua, als costats de la boca o al coll. Les nafres bucals i les genives sagnants poden comportar una infecció.	<ul style="list-style-type: none"> • Renteu-vos les dents amb suavitat, després dels àpats i abans d'anar a dormir utilitzant un raspall de dents tou. Si us sagnen les genives utilitzeu gases i bicarbonat en comptes del raspall i la pasta de dents. • Prepareu un col·lutori desfent ½ culleradeta de bicarbonat o de sal en un got d'aigua calenta i glopegeu-lo diverses vegades al dia. • Preneu aliments tous com ara púdings, batuts i cremes. • Eviteu els aliments picants, cruixents o àcids i els que estiguin molt calents o molt freds.
Pèrdua dels cabells. És poc habitual; tot i això, si es produeix, els cabells tornen a créixer quan s'acaba el tractament i poden canviar de color i de textura.	<ul style="list-style-type: none"> • Utilitzeu un xampú suau i un raspall tou. • Les laques, els decolorants, els tints i les permanents s'han d'utilitzar amb precaució.
Pèrdua de gana i de pes.	Consulteu el metge.
Cansament i manca d'energia.	Si us trobeu cansat no conduïu ni feu servir maquinària perillosa. Consulteu el metge.
És possible que la pell s'enfosqueixi en algunes zones del cos.	Aquesta situació torna lentament a la normalitat un cop s'acaba el tractament amb metotrexat.
És possible que la pell es cremi pel sol amb més facilitat.	<ul style="list-style-type: none"> • Eviteu la llum solar directa. • Els dies assolellats, porteu barret, màniga llarga, faldilles o pantalons llargs. • Apliqueu-vos un protector solar amb un factor de protecció de 30 com a mínim.
Dolor o sensibilitat en el punt on s'ha inserit l'agulla.	Submergiu la part afectada durant 15-20 minuts diverses vegades al dia o apliqueu-hi compreses fredes.
Dolor articular o muscular.	Podeu prendre paracetamol. Informeu el vostre metge si el dolor interfereix en la vostra activitat diària.

Si presenteu els signes o símptomes següents, cal consultar els serveis d'atenció **URGENT** que us hagin indicat:

- **Infecció** (febre -més de 38 °C, calfreds, tos, dolor o coïssor en orinar, vermellor, dolor o inflamació de qualsevol part del cos, formació de ferides en alguna part del cos).
- **Problemes d'hemorràgia** (femta fosca o melenes, sang a l'orina, aparició de punts vermells o hematomes grans a la pell).
- **Reacció al·lèrgica** (mareig, batecs ràpids, cara inflada o problemes de respiració).
- **Problemes pulmonars** (manca d'alè, dificultat per respirar).
- **Convulsions o pèrdua de coneixement.**
- Sensibilitat o **dolor abdominal** sobtat.

Si presenteu els signes o símptomes següents, cal consultar el vostre equip mèdic (en horari de consulta) tan aviat com pugueu:

- Signes de **problemes de fetge** (coloració groguenca de la pell i del blanc dels ulls, femta blanca o femta de color d'argila).
- Signes de **problemes de ronyons** (dolor a la part baixa de l'esquena, inflamació dels peus o de les cames).
- Senyals d'**anèmia** (feblesa o cansament poc habitual).
- **Canvis en la visió.**
- Senyals de **gota** com ara dolor articular.

Si presenteu els signes o símptomes següents, cal comentar-ho al metge durant la pròxima visita:

- Nàusees, vòmits o diarrea no controlats.
- En persones diabètiques, nivells de sucre a la sang no controlats.
- Mal de cap no controlat amb paracetamol.
- Facilitat per fer-se hematomes o patir petits sagnats.
- Vermellor, inflamació, dolor o nafres als llavis, la llengua, la boca o el coll.
- Coïssor o erupció cutània.
- Qualsevol altre problema addicional.

Aquesta informació és general i en cap cas no substitueix la informació i les recomanacions que el vostre metge i l'equip assistencial us proporcionaran de manera individualitzada durant el procés assistencial.